

TEBLİĞ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından:

ELEKTRİK LAMBALARI VE AYDINLATMA ARMATÜRLERİNİN

ENERJİ ETİKETLEMESİNE DAİR TEBLİĞ

(SGM-2015/9)

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, 12/9/2011 tarihli ve 2011/2257 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Ürünlerin Enerji ve Diğer Kaynak Tüketimlerinin Etiketleme ve Standart Ürün Bilgileri Yoluyla Gösterilmesi Hakkında Yönetmeliğin uygulanması kapsamında elektrik lambaları ve armatürlerin piyasaya arz edilmesi ile ilgili etiketleme ve ek ürün bilgisi temin etme gereklerini belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğde, aşağıda belirtilen elektrik lambalarının etiketlenmesi ve söz konusu lambalara ilişkin ek ürün bilgisi sağlanmasına yönelik gerekler belirlenmiştir:

- a) Flamanlı lambalar,
- b) Floresan lambalar,
- c) Yüksek yoğunluklu deşarj lambaları,
- ç) LED lambalar ve LED modülleri.

Ayrıca, bu Tebliğde söz konusu lambaları çalıştırmak ve nihai kullanıcılara pazarlamak için tasarlanan, kullanımı sırasında esas amacını gerçekleştirmek için enerji girişine bağımlı olmayan diğer ürünlerle (mobilya gibi) bütünleşik olduğu durumlar dahil olmak üzere armatürlerin etiketlenmesine ilişkin gerekler de belirlenmiştir.

(2) Aşağıdaki ürünler bu Tebliğ kapsamında değildir:

- a) Işık akısı 30 lümeden az olan lambalar ve LED modülleri,
- b) Pille çalışmak üzere pazarlanan lambalar ve LED modülleri,
- c) Aşağıda belirtilenler gibi esas amacı aydınlatma olmayan uygulamalar için pazarlanan lambalar ve LED modülleri:

1) Kimyasal veya biyolojik süreçlerde bir ajan olarak ışık emisyonu (polimerleşme, fotodinamik tedavi, bahçecilik, hayvan bakımı, böceksavar ürünler gibi),

2) Görüntü yakalama ve görüntü projeksiyonu (kamera flaşı, fotokopi makineleri, video projektörler gibi),

- 3) Isıtma (kızılötesi lambalar gibi),
- 4) Sinyalizasyon (havameydanı lambaları gibi).

Aşağıdaki lambalar ve LED modülleri aydınlatma amacıyla pazarlandıkları takdirde bu Tebliğ haricinde tutulmaz:

- ç) Nihai kullanıcıya, örneğin yedek parça olarak, satış, kiralama veya taksitle satış amacıyla ayrıca sunuldukları haller hariç olmak üzere bir armatürün parçası olarak pazarlanan ve nihai kullanıcı tarafından çıkarılması amaçlanmayan lambalar ve LED modülleri,
- d) Esas amacı aydınlatma olmayan bir ürünün parçası olarak pazarlanan lambalar ve LED modülleri. Ancak, söz konusu lamba ve LED modülleri, örneğin yedek parça olarak satış, kiralama veya taksitle satış amacıyla ayrıca sunulmaları halinde bu Tebliğ kapsamındadır,
- e) Bu maddenin 2 nci fıkrasının yalnızca (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen lambalar ve LED modülleri ile çalışmak üzere tasarlanan armatürler.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ;

- a) Ürünlerin Enerji ve Diğer Kaynak Tüketimlerinin Etiketleme ve Standart Ürün Bilgileri Yoluyla Gösterilmesi Hakkında Yönetmeliğe dayanılarak,
- b) Avrupa Birliğinin, Elektrik Lambaları ve Aydınlatma Armatürlerinin Enerji Etiketlemesine Dair (EU) 874/2012 sayılı Tüzüğüne paralel olarak,

hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Ürünlerin Enerji ve Diğer Kaynak Tüketimlerinin Etiketleme ve Standart Ürün Bilgileri Yoluyla Gösterilmesi Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde belirtilen tanımlara ek olarak aşağıda belirtilen tanımlar da bu Tebliğin amaçları için geçerlidir:

- a) Akkor lamba: Flamanın vakumlu bir ampul içinde çalıştığı veya soy gaz ile çevrildiği flamanlı lambayı,
- b) Armatür: Bir veya daha fazla lambadan yayılan ışığı dağıtan, filtreleyen veya dönüştüren ve elektrik kaynağına bağlantı araçlarıyla birlikte lambaları desteklemek, sabitlemek ve korumak için gereken tüm parçalar ile gerektiğinde devre yardımcı teçhizatını içeren cihazı,
- c) Aydınlatma: İnsanlar tarafından görünebilmesi için ışığın bir sahneye, nesnelere veya bunların çevresine uygulanmasını,
- ç) Bakanlık: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,
- d) Balast: İndüktans, kapasitans veya indüktans ve kapasitansın kombinasyonu yoluyla esas olarak lambanın/lambaların akımını gerekli değere kadar sınırlandırmaya yarayan,

kaynak ile bir veya birden fazla deşarj lambası arasına takılan lamba kontrol düzeneğini,

e) Deşarj lambası: Işığın doğrudan veya dolaylı olarak gaz, metal buharı veya çeşitli gaz ve buharların karışımı yoluyla elektriksel boşalma yoluyla üretildiği lambayı,

f) Doğrusal lamba: Işığın en az %80'i π steradyan (π sr) içinde olan lamba anlamına gelir (120° lik bir koniye karşılık gelen),

g) Doğrusal olmayan lamba: Doğrusal olmayan lambayı,

ğ) Bütünleşik balast içermeyen floresan lamba: Bütünleşik balast içermeyen tek veya çift başlıklı floresan lambayı,

h) Flamanlı lamba: Işığın elektrik akımı geçişi yoluyla akkor hale gelen ip gibi bir iletken aracılığıyla üretilen lambayı (Lamba akkorlaşma sürecini etkileyen gazlar içerebilir),

ı) Floresan lamba: Işığın büyük bir kısmının deşarjdan kaynaklanan ultraviyole ışınım yoluyla uyarılan bir veya birden fazla fosfor katmanı yoluyla yayıldığı düşük basınçlı cıvalı tip deşarj lambasını (Floresan lambalar bütünleşik bir balast ile birlikte tedarik edilebilir),

i) Halojen (Tungsten) lamba: Flamanın tungstenden yapıldığı ve halojenler veya halojen bileşenler içeren gazla çevrili olduğu flamanlı lambayı (Bütünleşik güç kaynağıyla birlikte tedarik edilebilir),

j) Halojen lamba kontrol düzeneği: Şebeke voltajını halojen lambalar için aşırı düşük voltaja dönüştüren lamba kontrol düzeneğini,

k) Harici lamba kontrol düzeneği: Bir lambanın veya armatür hücresinin dışına yerleştirilmek veya lambaya veya armatüre kalıcı zarar vermeden hücreden çıkarılmak üzere tasarlanan bütünleşik olmayan lamba kontrol düzeneğini,

l) Işık kaynağı: Enerji dönüşümü yoluyla üretilen esas olarak görülebilir optik ışınım yaymak üzere tasarlanan yüzeyi veya nesneyi ('Görülebilir' terimi 380-780 nm dalga boyuna işaret eder),

m) Işık yayan diyot (LED): P-N bağlantılı bir yarı iletken aygıtı içeren ışık kaynağını (bağlantı, elektrik akımı uygulandığında optik ışınım yayar),

n) Kompakt floresan lamba: Lambanın çalışmaya başlaması ve kararlı çalışması için gerekli tüm bileşenleri içeren floresan lambayı,

o) Kontrol cihazı: Lambanın ışık akısını zamanlayıcı düğme, meşgul sensörleri, ışık sensörleri ve gün ışığı düzenleme cihazları gibi lambaya yönelik güç dönüştürme dışında araçlarla kontrol eden veya izleyen elektronik veya mekanik cihazı (Buna ek olarak dahili ışık azaltıcı cihazlar da kontrol cihazları olarak kabul edilir),

ö) Lamba: Performansı bağımsız olarak değerlendirilebilen ve bir veya birden fazla ışık kaynağından oluşan cihazı (Aşağıda anılan unsurların cihaza kalıcı olarak zarar vermeden çıkarılmadığı durumlarda lamba, cihazın çalıştırılması, güç kaynağı veya kararlı çalışması için veya optik ışınımın dağıtılması, filtre edilmesi ve dönüştürülmesi için gereken ilave unsurlar içerebilir),

p) Lamba başlığı: Lambanın lamba duyu veya lamba konektörü yoluyla elektrik kaynağına bağlantı sağlayan, aynı zamanda lambayı lamba duyunda muhafaza etmeye de

yarayabilecek olan kısmı,

r) Lamba duyu veya yuvası: Genellikle lamba başlığının içine takılması suretiyle lambayı yerinde tutan, aynı zamanda lamba için elektrik kaynağına bağlantı aracı da sunan cihazı,

ifade eder.

s) Lamba kontrol düzeneği: Kaynak voltajının dönüştürülmesi, lamba akımının gereken değer ile sınırlandırılması, başlama gerilimi ve ön ısıtma akımı sağlanması ve soğuk çalıştırmanın önlenmesi, güç faktörünün düzeltilmesi veya radyo parazitinin azaltılması gibi lambanın/lambaların işleyişiyle ilgili bir işlev sunan bir veya daha fazla lamba ile elektrik kaynağı arasında bulunan cihazı ifade eder. Cihaz bu işlevleri yerine getirmek için diğer lamba kontrol düzeneğine bağlanmak üzere tasarlanabilir. Lamba kontrol düzeneği şunları içermez:

- Kontrol cihazları,

- Şebeke voltajını aynı tesisat içinde ihtiyacı karşılamak üzere tasarlanan bir başka kaynak voltajına dönüştüren güç kaynakları hem aydınlatma ürünleri hem de esas amacı aydınlatma olmayan ürünleri.

ş) LED lamba: Bir veya birden fazla LED modülü içeren lambayı (Lamba bir başlıkla donatılmış olabilir),

t) LED modülü: Baskı devre kartı üzerinde bir veya birden fazla LED paketi içeren, başlıksız düzeneği (Düzenek elektriksel, optik, mekanik ve ısıl bileşenler, arayüzler ve kumanda düzeneği içerebilir),

u) LED paketi: Bir veya daha fazla LED içeren düzeneği (Düzenek optik bir unsur ve ısıl, mekanik ve elektriksel arayüzler içerebilir),

ü) Nihai kullanıcı: Kendi işi veya mesleği dışında bir amaçla elektrik lambası veya armatür satın alan veya satın alması beklenen gerçek kişiyi,

v) Nihai mal sahibi: Bir ürüne, yaşam döngüsünün kullanılması aşamasında sahip olan kişiyi veya kuruluşu, söz konusu kişi veya kuruluş adına hareket eden herhangi bir kişiyi veya kuruluşu,

y) Satış noktası: Ürünün nihai kullanıcıya teşhir edildiği veya satış, kiralama veya taksitli satış amacıyla sunulduğu fiziki yeri,

z) Vurgulu aydınlatma: Işığın bir nesneyi veya bir alanın bir kısmını öne çıkaracak şekilde yönlendirildiği aydınlatma türünü,

aa) Yüksek yoğunluklu deşarj lambası: Işık üreten arkın duvar sıcaklığı ile dengelendiği ve arkın cm^2 başına 3 Watt'tan fazla bir ampul duvar yüküne sahip olduğu elektrik deşarj lambasını,

ifade eder.

Tedarikçilerin sorumlulukları

MADDE 5 – (1) Bireysel ürün olarak piyasaya sunulan elektrik lambalarının

tedarikçileri aşağıdaki şartları sağlamalıdır:

- a) Ek-II’de belirtilen ürün fişinin bulundurulması,
- b) Ek-III’te belirtilen teknik dosyanın istek üzerine Bakanlığa sunulması,
- c) Belirli bir lambaya yönelik enerjiyle ilgili bilgileri veya fiyat bilgilerini açıklayan herhangi bir reklam, resmi fiyat teklifi veya ihale teklifinde enerji verimlilik sınıfının belirtilmesi,
- ç) Belirli bir lambayla ilgili özel teknik parametreleri açıklayan herhangi bir teknik tanıtım malzemesinde söz konusu lambanın enerji verimlilik sınıfının belirtilmesi,
- d) Lambanın bir satış noktası yoluyla pazarlanması planlandığı takdirde, Ek-I’in 1 inci maddesinde belirtilen şekil ve bilgiyi içerecek şekilde üretilen bir etiketin, bireysel ürün ambalajının dış kısmına yerleştirilmesi, basılması veya eklenmesi ve etiketin dış kısmında belirtilen lamba nominal gücünün ambalajda gösterilmesi.

(2) Nihai kullanıcılara pazarlanması planlanan armatürlerin tedarikçileri aşağıda belirtilenleri sağlamalıdır:

- a) Ek-III’te öngörülen teknik dosyanın istek üzerine Bakanlığa sunulması,
- b) Aşağıdaki durumlarda, Ek-I’in 2 nci maddesine göre etikette yer alan bilgilerin sağlanması:
 - i) Belirli bir armatüre yönelik enerjiyle ilgili bilgileri veya fiyat bilgilerini açıklayan herhangi bir reklam, resmi fiyat teklifi veya ihale teklifi,
 - ii) Belirli bir lambayla ilgili özel teknik parametrelerin belirtildiği herhangi bir teknik tanıtım malzemesi.

Bu durumlarda bilgi Ek-I’in 2 nci maddesinde öngörülen şeklin dışında şekillerde (örneğin tamamen metin olarak) temin edilebilir.

c) Armatürün bir satış noktası yoluyla pazarlanması istendiği takdirde, Ek-I’de öngörülen şekilde hazırlanmış ve öngörülen bilgileri içeren bir etiket, satıcılara elektronik olarak veya basılı biçimde ücretsiz olarak sağlanır. Tedarikçi, etiketlerin yalnızca satıcıların isteği üzerine temin edildiği bir teslimat sistemini seçtiği takdirde, etiketleri istek üzerine derhal teslim eder,

ç) Armatür son kullanıcılar için bir ambalaj içerisinde piyasaya sunulduğu takdirde, bu ambalajın son kullanıcının armatüre takabileceği elektrik lambalarını içermesi durumunda bu lambaların orijinal ambalajları armatürün ambalajı içerisine dahil edilir. Dahil edilmediği takdirde, lambaların orijinal ambalajında yer alan bilgiler bu Tebliğ ve lambalara ilişkin çevreye duyarlı tasarım gerekliliklerini düzenleyen Enerji ile İlgili Ürünlerin Çevreye Duyarlı Tasarımına İlişkin Yönetmelik uyarınca armatür ambalajının dış veya iç kısmında bir başka şekilde mevcut bulunmalıdır.

Bu Tebliğ kapsamında bilgi sağlayan, bir satış noktası yoluyla pazarlanması istenen armatürlerin tedarikçileri, Enerji ile İlgili Ürünlerin Çevreye Duyarlı Tasarımına İlişkin Yönetmelik uyarınca çıkarılan uygulama tebliğlerinde belirtilen çevreye duyarlı tasarım gerekliliklerine ilişkin ürün bilgisi gereksinimlerine göre dağıtıcı olarak sorumluluklarını yerine getirmiş kabul edilir.

Satıcıların sorumlulukları

MADDE 6 – (1) Elektrik lambası satıcıları,

a) Nihai mal sahibinin teşhir edilen ürünü görmesinin beklenemeyeceği satış, kiralama veya taksitli satış için sunulan her bir modelin Ek-IV'e göre tedarikçi tarafından sağlanan bilgilerle pazarlanmasını,

b) Belirli bir modele yönelik enerjiyle ilgili bilgileri veya fiyat bilgilerini açıklayan herhangi bir reklam, resmi fiyat teklifi veya ihale teklifinde enerji verimlilik sınıfının belirtilmesini,

c) Belirli bir modelle ilgili özel teknik parametreleri açıklayan herhangi bir teknik tanıtım malzemesinde söz konusu modelin enerji verimlilik sınıfının belirtilmesini,

sağlarlar.

(2) Nihai kullanıcılara pazarlanan armatürlerin satıcıları aşağıda belirtilenleri sağlarlar:

a) Aşağıdaki durumlarda Ek-I'in 2 nci maddesine göre etikette yer alan bilgilerin sağlanmasını:

i) Belirli bir armatüre yönelik enerjiyle ilgili bilgileri veya fiyat bilgilerini açıklayan herhangi bir reklam, resmi fiyat teklifi veya ihale teklifi,

ii) Belirli bir armatürün teknik özelliklerini açıklayan herhangi bir teknik tanıtım malzemesi,

Bu durumlarda bilgi Ek-I'in 2 nci maddesinde öngörülen şeklin dışında şekillerde (örneğin tamamen metin olarak) temin edilebilir.

b) Satış noktasında sunulan her modelin beraberinde Ek-I'in 2 nci maddesinde öngörülen etiket bulunmalıdır. Etiket aşağıda belirtilen yöntemlerden biriyle veya her ikisiyle teşhir edilir:

i) Etiket üzerindeki marka adını ve model numarasını okumak zorunda kalmadan, modele ait etiket olarak açıkça görülebilir ve tanınabilir bir şekilde teşhir edilen armatürün yakınında,

ii) Açık bir şekilde satış noktasında, teşhir edilen armatür hakkında en doğrudan görülebilir bilgilerin (fiyat bilgisi veya teknik bilgi gibi) beraberinde,

c) Armatür, nihai kullanıcının armatüre takabileceği elektrik lambaları içeren bir ambalaj içinde nihai kullanıcıya yönelik olarak piyasaya sunulduğu takdirde, söz konusu lambaların orijinal ambalajı armatür ambalajına eklenir. Eklenmediği takdirde; bu Tebliğ uyarınca ve Enerji ile İlgili Ürünlerin Çevreye Duyarlı Tasarımına İlişkin Yönetmeliğe istinaden lambaların orijinal ambalajında yer alan çevreye duyarlı tasarım gerekliliklerine ilişkin bilgiler, armatür ambalajının dış veya iç kısmında bir başka şekilde mevcut bulunmalıdır.

Ölçüm yöntemleri

MADDE 7 – (1) 5 inci ve 6 ncı madde uyarınca sağlanan bilgiler, Ek-V'te öngörüldüğü üzere kabul edilmiş son ölçüm metotlarını dikkate alan, güvenilir, doğru ve

tekrarlanabilir ölçüm yöntemleri yoluyla temin edilir.

Piyasa gözetimi ve denetimi amacıyla doğrulama prosedürü

MADDE 8 – (1) Bakanlık beyan edilen enerji verimlilik sınıfını ve enerji tüketimini değerlendirirken Ek-V’te öngörülen prosedürü uygular.

(2) Bu Tebliğin Madde 2’sinin (1) ve (2) nci bentlerinde atıfta bulunulan ve bu Tebliğ hükümlerine uygun olup 1/7/2015’ten önce satış, kiralama veya taksitli satış için piyasaya arz edilen lambaların TRKGM:2002/02 (98/11/AT) Tebliğinde anılan şartlara uygun oldukları kabul edilir.

Yürürlükten kaldırma

MADDE 9 – (1) Ev Tipi Ampullerin Enerji Etiketlemesine İlişkin TRKGM:2002/02 (98/11/AT) sayılı Tebliğ 1/7/2015 tarihinde yürürlükten kaldırılır. TRKGM:2002/02 (98/11/AT) Tebliğine yapılan atıflar bu Tebliğe yapılan atıflar olarak, TRKGM:2002/02 (98/11/AT) Ek-IV’e yapılan atıflar ise bu Tebliğ Ek-VI’ya yapılan atıflar olarak kabul edilir.

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Tebliğ 1/7/2015 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız.](#)